

функціонування ринку цінних паперів, встановлення правил та порядку розміщення, обігу та обліку цінних паперів і похідних (деривативів).

Ринок цінних паперів має особливу цінність для залучення додаткового капіталу.

На підставі зазначеного слід підкреслити, що основною метою державного регулювання ринку цінних паперів – є забезпечення публічних та приватних інтересів шляхом створення умов для ефективної мобілізації та розміщення суб'єктами господарювання фінансових ресурсів з урахуванням інтересів суспільства та захисту прав учасників фондового ринку. Важливим напрямком вдосконалення роботи державних нормотворчих органів – це запровадження нормативно-правових засад емісії та торгівлі державними цінними паперами. Вдосконалення адміністративно-правового статусу владних суб'єктів, уповноважених реалізовувати публічне регулювання ринку цінних паперів.

Список бібліографічних посилань

1. Про Концепцію функціонування та розвитку фондового ринку в Україні : Постанова Верховної Ради України від 22.09.1995. № 342/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 33. Ст. 257.
2. Терещенко Г.М. Державне регулювання ринку цінних паперів в Україні. Наукові праці НДФІ. 2005. Вип. 4. С. 141-149. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2005_4_17
3. Блага Н.В. Державне регулювання фондового ринку // Фінанси України. – 2002. – № 7. – С. 89–93.
4. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. Відомості Верховної Ради України. 2006. №31. Ст. 268.
5. Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку . Указ Президента України від 23.11.2011. № 1063/2011. Офіційний вісник України . 2011. № 94, ст. 3415
6. Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг . Закон України від 12.07.2001. № 2664-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 1. ст. 1.
7. Про депозитарну систему України. Закон України від 06.07.2012. № 5178-VI Відомості Верховної Ради. 2013. № 39. ст.517.
8. Про заходи щодо посилення захисту права власності. Указ Президента України від 12.02.2007. № 103/2007. Урядовий кур'єр від 16.02.2007. № 30.
9. Про інвестиційну діяльність. Закон України від 18.09.1991. № 1560-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 47. ст.646.
10. Про інститути спільного інвестування. Закон України від 05.07.2012. № 5080-VI. Відомості Верховної Ради. 2013. № 29. ст.337.

Одержано 11.11.2020

УДК [159.9:351.741](477)

Валерія Олегівна МАЛЯРОВА,

доктор юридичних наук, доцент,

професор кафедри криміналістики,

судової експертології та домедичної підготовки факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВПЛИВ ЯК ПРОТИДІЯ РОЗСЛІДУВАННЮ

Зважаючи на сьогоднішні реалії, можна констатувати, що способи протидії розслідуванню, стають більш цинічними, агресивними і витонченими. Особливо це стосується організованих форм злочинності з корупційною складовою, коли відбувається активний тиск на учасників кримінального процесу, і, насамперед, осіб, що ведуть розслідування, суддів, а також громадян, які сприяють здійсненню правосуддя. Нерідко способи впливу, що застосовують організовані злочинні формування, відрізняються особливою жорстокістю і винятковим цинізмом, спричиняють смерть неугодних осіб або заподіюють шкоду їх здоров'ю.

Одним з відносно нових способів протидії розслідуванню, стало активне використання різних засобів масової інформації, в тому числі широке висвітлення ходу розслідування різними блогами в YouTube, Telegram і ін. При цьому інформація подається перекрученою і необ'єктивною, часто політизованою. На учасників кримінального процесу здійснюється найпотужніший інформаційний і психологічний тиск. На адресу представників правоохоронних органів і суддів несуться загрози, з обіцянками їх здійснення в разі неугоди для замовників результатів розслідування і рішення суду. Нерідкі ситуації, коли з екранів телевізорів і через інтернет на працівників правоохоронних органів, суддів, інших учасників кримінального процесу і їх сім'ї «пллються потоки бруду» і завуальованих погроз. Крім того, тиск може здійснюватися і через проплачені мітинги нібито небайдужих громадян. На жаль сьогодні це один з найдієвих способів протидії розслідуванню, подолати який практично неможливо. У правоохоронних органів сьогодні недостатньо засобів і можливостей для реального подолання такого агресивного виду протидії розслідуванню, незважаючи на те, що у національному законодавстві України розроблено низку заходів щодо боротьби із цим суспільно небезпечним явищем.

Так, Кримінальний кодекс України містить більше тридцяти статей, які тим або іншим чином зачіпають цю проблему. Вирішення цієї проблеми пов'язане із завданнями криміналістики в цілому, і особливо - криміналістичної методики розслідування окремих видів злочинів і тому викликає великий інтерес у вчених-криміналістів. Зазначений зв'язок проявляється, в першу чергу, з такими криміналістичними категоріями, як криміналістична характеристика, спосіб підготовки, вчинення і приховування злочинів, слідча ситуація, слідчі версії та планування розслідування тощо.

На сьогодні у криміналістиці проведені численні наукові дослідження і видані серйозні публікації з цієї проблеми; захищено кандидатські й докторські дисертації, присвячені протидії розслідуванню і заходам для його подолання. Тим часом на практиці протидія з боку організованої злочинності встановленню істини при розслідуванні посилюється і досягла в Україні нечуваних розмірів.

Протидію розслідуванню можна визначити як детерміновану об'єктивними і суб'єктивними факторами систему протиправних діянь, спрямованих на дезорганізацію роботи з розслідування злочину, унеможливлення встановлення об'єктивної істини у кримінальному провадженні, які вчиняються різними особами, зацікавленими в ухиленні винних осіб від відповідальності.

У систему дій з протидії розслідуванню включають: по-перше, сукупність умисних активних дій осіб, пов'язаних з подією злочину, що перешкоджають слідчому встановити об'єктивну істину у кримінальному провадженні; по-друге, сукупність пасивних дій осіб, які є носіями важливої криміналістична значущої інформації про подію злочину та його учасників, які перешкоджають встановленню істини у кримінальному провадженні; по-третє, сукупність дій інших осіб, зацікавлених у не встановленні істини у кримінальному провадженні, дезорганізації слідства, не притягненні винних осіб до відповідальності.

Хотілося б приділити особливу увагу способам протидії розслідуванню, застосовуваним захисниками підозрюваних (обвинувачених). Згідно з кримінальним процесуальним законодавством України права сторони захисту підозрюваних (обвинувачених) є досить широкими. Наприклад, ч. 4 ст. 213 КПК регламентує безкоштовну обов'язкову участь адвоката в разі затримання особи за ст. 208 КПК по усім категоріям злочинів; п.8 ч.3 ст.42 КПК надає можливості підозрюваному (обвинуваченому) збирати та подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази; застосовувати технічні засоби при проведенні процесуальних дій (п.11 ч.3 ст.42 КПК) і ін.

Безумовно, надання широких прав стороні захисту на досудовому слідстві обумовлено бажанням законодавця забезпечити декларовані в Конституції України права людини. Але, це не спричинило адекватного розширення прав на захист своїх інтересів потерпілій стороні, що викликає протиріччя і дисбаланс між правами підозрюваних (обвинувачених) і потерпілих. Сьогодні, цей правовий дисбаланс може призводити до негативних наслідків не тільки для потерпілої сторони, а й для суспільства в цілому.

Адвокати практично завжди мають досить сильну зацікавленість і бажання, а також значні можливості здійснювати протидію розслідуванню. Багато адвокатів сьогодні - колишні слідчі й

прокурори, що працювали на цих посадах десять і більш років, тоді як стаж роботи осіб, які ведуть розслідування, в переважній більшості не перевищує п'ять років. За такого стану справ неважко завести розслідування у глухий кут або направити шляхом, що влаштовує злочинців. На жаль, не всі адвокати жорстко дотримуються норм чинного законодавства. А з урахуванням високого рівня корупції в нашій державі, можна констатувати, що в деяких випадках адвокати, відпрацьовуючи свої гонорари використовують некоректні, а іноді і незаконні методи захисту - створюють штучні докази невинності своїх підзахисних, неправдиві алібі, впливають на показання свідків і потерпілих шляхом підкупу, погроз, а іноді і фізичного усунення. Особливо це стосується розслідування кримінальних проваджень, пов'язаних з вчиненням злочинів організованими злочинними групами (ОЗГ), що мають серйозні економічні можливості та корупційні зв'язки в державних і правоохоронних структурах.

На жаль, у законодавстві України прямо не встановлені обмеження для захисника в частині його впливу на показання клієнта. Безсумнівним є право і обов'язок адвоката підтримувати і відстоювати будь-яку позицію клієнта. Але існують ситуації, коли несумлінний адвокат сам схиляє підзахисного до давання завідомо неправдивих показань. З одного боку, давання підозрюваним (обвинуваченим) завідомо неправдивих показань не є порушенням законодавства, тому що вони не зобов'язані говорити правду. Однак, це положення відноситься тільки до підозрюваного (обвинуваченого), але не до інших учасників кримінального процесу, до яких належить захисник. З іншого боку, дії адвоката в подібній ситуації є порушенням вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» щодо обов'язкового дотримання присяги адвоката України та правил адвокатської етики.

Протидія злочинності в передових країнах світу сьогодні здійснюється на державному рівні на основі комплексного підходу. Такий підхід включає в себе цілий ряд різноманітних заходів, спрямованих на боротьбу і викорінення цього соціального зла, в тому числі і з використанням інформаційного і психологічного впливу через засоби масової інформації і Інтернет. Україні варто перейняти цей досвід передових країн світу.

Одержано 16.11.2020.

УДК 37.011.3:372.461

Галина Анатоліївна МАРИКІВСЬКА,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9561-9292>

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ

Завдання, які стоять перед МВС України на сучасному етапі, підвищують вимоги як до правоохоронців, так і до системи освіти правоохоронців, що актуалізує проблему формування конкурентоспроможності майбутніх правоохоронців – особливої професійно важливої якості, що визначає їхні життєві та професійні перспективи.

«Конкуренція – стан взаємодії між двома чи більше одиницями (які можуть бути людьми, групами, установами, біологічними структурами тощо), при якому вони знаходяться у змагальному переслідуванні однакових цілей і речей» [1, с. 36].

Для такої взаємодії суб'єкту необхідно бути конкурентоспроможним, тобто мати певні якості, що дозволяють йому в умовах конкуренції досягати успіхів у професійній діяльності. Тому формування конкурентоспроможної особистості випускників закладів МВС є однією з вимог до майбутніх правоохоронців.

У зв'язку з вищезазначеним, проблема формування конкурентоспроможної особистості набуває актуальності для сучасних закладів вищої освіти, зокрема для закладів системи МВС.